

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ИНСПЕКТОРАТ КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

гр. София 1000, ул. „Георг Вашингтон” № 17, тел.факс 989 48 66

ПЛАНОВА ПРОВЕРКА НА ИНСПЕКТОРАТА
КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ НА АПЕЛАТИВЕН
РАЙОН – ВЕЛИКО ТЪРНОВО

А К Т

ЗА РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗВЪРШЕНА ПЛАНОВА ПРОВЕРКА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ГР. ВЕЛИКО ТЪРНОВО

НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

На основание **чл. 58 от Закона за съдебната власт и приетия план за провеждане на комплексна планова проверка** от Инспектората към Висшия съдебен съвет на съдилищата и прокуратурите в Апелативен район – град Велико Търново, както и на **Заповед № ПП-01- 104/24.10.2013 г. на Главния инспектор,**

СЕ ИЗВЪРШИ КОМПЛЕКСНА ПЛАНОВА ПРОВЕРКА на Апелативен съд – гр. Велико Търново, с обхват на проверката от 01.01.2011 г. до 30.06. 2013 г. и задачи на проверката:

- организацията по образуването, разпределението и движението на наказателните дела, както и на приключването на наказателните дела в установените срокове;
- изгубени и спрени наказателни дела;
- проверка на постановените нови оправдателни присъди от Великотърновски апелативен съд;
- съдебни актове по чл. 334, т. 1 от НПК, както и по чл. 334, т. 4 от НПК;
- натовареност на съдиите, разглеждащи наказателни дела;
- общ контрол - извършени ревизии от Апелативен съд – Велико Търново; предложения за изменение на бъдещи съмнение и водещи до противоречиво приложение текстове на отделни норми, както и до противоречива съдебна практика;
- заповедни книги, организация и осъществяване на административната дейност;
- върнати за доразследване дела - причини и основания, както и спрени наказателни дела;
- изпълнение на присъдите, срокове и причини за евентуално просрочване;
- общи данни за постъпилите и решени дела от всеки съдия; потвърдени, изменени и отменени съдебни актове; оправдателни присъди;
- деловодни книги;
- съдебна практика по влезлите в сила съдебни актове;
- форма и съдържание на постановените съдебни актове.

СРОК за извършване на проверката от 28.10.2013 г. до 01.11.2013 г., с проверяващи: инспектор Петър Раймундов и експерти Тамара Кочева и Румен Кабуров.

МЕТОД НА ПРОВЕРКАТА:

- непосредствена проверка по делата и деловодните книги;
- анализ на документация;
- индивидуални беседи и разговори;
- изискване на статистическа информация от адм. ръководител на съда.

I. Управление на съда

Административен ръководител – председател на Апелативен съд гр. Велико Търново е Илияна Василева Попова, избрана с Решение на ВСС по протокол № 21 от 20.05.2009 година и встъпила в длъжност на 09.06.2009 година, а зам.- административни ръководители са: Лидия Петкова Чобанова, Бончо Марков Бонев и Румян Жеков Христов. Румян Жеков е ръководител на наказателно отделение. Общият брой на съдиите към 30.10.2013 г. е **17 броя – 6 бр. съдии в Наказателно отделение и 11 бр. – в Гражданско отделение**. Съдия Александър Цонев от Гражданското отделение е командирован в Апелативен съд гр. София от 21.12.2012 година до настоящия момент.

Председателят на съда г-жа Илияна Попова полага усилия да осигури нормални условия за организирането и провеждането на съдебната дейност в АС – Велико Търново, както и съдилищата в целия апелативен район.

Освен чисто административни въпроси със заповеди на председателя на съда се решават и въпроси, свързани с организацията и осъществяването на съдебната дейност. Възлагат се и се извършват ежегодни проверки на дейността на окръжните съдилища в района. През проверявания период са извършени такива проверки във всички окръжни съдилища. За резултатите от тези проверки са изготвени доклади, които са разгледани на Общо събрание на съдиите от апелативния съд.

Председателят на съда разчита и има подкрепата на съдиите от апелативния съд като цяло при решаването на всички задачи, свързани с функционирането на съдилищата в района. Дейността на окръжните съдилища ежегодно се анализира в годишния отчетен доклад на АС – Велико Търново, като резултатите от дейността на окръжните съдилища се разглеждат и обсъждат с председателите на тези съдилища.

От своя страна съдиите от АС – В. Търново вземат участие в годишните събрания на окръжните съдилища в района, където на място вземат становище по основните въпроси от дейността на съответния окръжен съд, вкл. и по проблемни въпроси, специфични за всеки окръжен съд.

Като обща слабост на ръководствата на окръжните съдилища и на АС – В. Търново се констатира липсата на унифицирано единно становище

и практика по образуването и насрочването на наказателните дела. Този въпрос ще бъде разгледан самостоятелно на съответното място, но не се оспорва необходимостта от уеднаквяване на практиката на отделните съдилища.

При издаването на административните заповеди има една непълнота в изписването, която лесно може да се отстрани. В уводната част на заповедта се изписва името на нейния издател и длъжността му – това е посочено във всички случаи, когато заповедта е издадена от председателя – титуляр. Когато заповедта се издава от заместниците на адм. ръководител, това се разбира едва след подписването на заповедта. Би било много полезно, освен името и длъжността на магистрата, който замества титуляра, да се изпише още и основаниято на заместването: Заповедта на председателя (№ и дата) срок на заместването, името и длъжността на съответния заместник. Не се изисква толкова допълнително изписване на основаниято и срока на заместване, когато овластяването е перманентно – примерно както това е при зам. председателя и ръководителя на наказателното отделение за образуване, разпределение и насрочване на наказателните дела. В тези случаи в началото на всяка календарна година заповедта на председателя се подновява с валидност и за започналата календарна година.

При насрочване на делата, постъпили около и през съдебната ваканция, не е нужно да се изписва в разпореждането на председателя на съда, че поради фактическа или правна сложност, делото се насрочва над двумесечния срок от постъпването му. В този случай, вместо основаниято по чл. 252, ал. 2 НПК, което фактически не е налице за всички постъпили дела, в горепосочения времеви период, е достатъчно да се посочи основаниято в ЗСВ (чл. 329, ал.1 и 3 ЗСВ), според което през съдебната ваканция се насрочват само определена категория дела и ако разглежданото по вид не е от тази категория е очевидно, че е налице законово основание за насрочването му извън двумесечния срок.

Би било полезно на Общо събрание на съдиите да бъде обсъден още веднъж въпроса може ли допуснато нарушение при възлагане на делото, съгласно чл. 9, ал. 2 ЗСВ, да съставлява основание за отменяване на постановения съдебен акт (има два съдебни акта на ОС – Плевен, отменени на това основание). Следва да се отчита задължително, че валидните отменителни основания са изрично посочени в НПК – чл. 348, ал.1, 2 и 3, между които не е посочено това по чл. 9, ал. 2 ЗСВ. Независимо от наличието на това нарушение, съставът на съда е законен и е компетентен да реши делото, ако е формиран при съобразяване на правилата за материалната и функционална подсъдност, както и тези относно отводите и самоотводите. Нарушението по възлагането не прави състава незаконен,

а съставлява нарушение на правилата за администриране на делото, което не се отразява на правилността на решаване на делото по същество.

II. Разпределение на делата на принципа на случайния подбор съгласно чл. 9 ЗСВ.

Апелативен съд гр. Велико Търново прилага принципа за случайния подбор чрез електронно разпределение на делата от м. януари **2006 г.** с програма „**LAW CHOICE**”, разработена от Администрацията на ВСС и утвърдена с решение по Протокол № 27 от 07.06.2006 г на ВСС. При извършената проверка се установи, че книгата, по които се образуват наказателни дела се завеждат във входящия дневник на съда по реда на тяхното постъпване и всеки ден до 16.00 часа се докладват на зам. председателя – ръководител на Наказателно отделение, а в негово отсъствие на председателя на съда за образуване и определяне вида на делото, предмета, основанието и съдиите, които не могат да участват в разглеждането им. След резолюция книгата се предават в деловодството на съда на зав. служба „Деловодство”, който чрез програмата за електронно разпределение извършва разпределение на делата на принципа на случайния подбор, измежду съдиите от Наказателното отделение на 100% натовареност, съобразно поредността на постъпването им, генериране номер на делото и определяне на съдия-докладчик, за което изготвя протокол и го прилага към делото. Делото, ведно с протокола за извършения случаен избор на докладчик се докладва на зам. председателя за насрочване, след което се докладва на съдията-докладчик. Копие от протокола за разпределение, ведно с копие от разпореждането за образуване на делото се съхраняват при служителя, извършил разпределението. В края на всеки месец от архива на програмата се прави разпечатка на разпределенията за месеца на хартиен носител, който се съхранява в папката при разпорежданията и протоколите за разпределение. Административният ръководител на съда осъществява ежемесечен контрол по прилагане на принципа на случайния подбор при разпределение на делата. Зав. служба „Деловодство” води регистър с писмени разпореждания на председателя на съда за изключенията и отклоненията (увеличение или намаляване на натовареност) при разпределението на магистратите, въз основа на които се извършват технически промени в компютърната система за случайно разпределение на делата. Дейността по повод организацията на работата по образуване на делата е регламентирана от административния ръководител със заповеди № 417/04.11.2009 г. и № 1/02.01.2013 г.

Председателят на съда през 2010 г. със заповед № 84 от 01.03.2010 г. е утвърдил Вътрешни правила за организация на дейността по публикуване на съдебни актове на Интернет страницата на Апелативен съд гр. Велико

Търново, с които е регламентирал начина за достъп до публикуваните в Интернет страницата съдебни актове.

III. Книги и регистри, водени от наказателното деловодство.

Във ВТАС се водят нормативно предвидените деловодни книги и тяхното състояние е следното:

- 1. Описна книга за въззивни наказателни дела 2011 г.** – започната на 03.01.2011г., приключена на 28.12.2011 г. Прошнурована и прономерована, със заверка и печат на съда, подпис на председателя на съда, че книгата съдържа 102 листа. Приключена по надлежния ред, с отбелязване, че книгата е приключена на 28.12.2011 г. с последен вписан № 408 на страница 86 и подпис на председателя.
- 2. Описна книга за въззивни наказателни дела 2012 г.** – започната на 03.01.2012г., приключена на 27.12.2012 г. Прошнурована и прономерована, със заверка и печат на съда, подпис на председателя на съда, че книгата съдържа 103 листа. Приключена по надлежния ред, с отбелязване, че книгата е приключена на 27.12.2012 г. с последен вписан № 362 на страница 75 и подпис на председателя.
- 3. Описна книга за въззивни наказателни дела 2013 г.** – започната на 02.01.2013г., води се и към момента на проверката. Прошнурована и прономерована, със заверка и печат на съда, подпис на председателя на съда, че книгата съдържа 99 листа.
- 4. Книга за открити заседания за въззивни дела** – започната на 06.01.2011 г., приключена на 29.12.2011 г. Прошнурована и прономерована, със заверка, че книгата съдържа 101 листа. Приключена по съответния ред, с отбелязване, че книгата е приключена на 29.12.2011 г. с последен вписан № 393 на стр.63 и подпис на председателя на съда.
- 5. Книга за открити заседания за въззивни дела 2011 г.** – започната на 06.01.2011 г., приключена на 29.12.2011 г. Прошнурована и прономерована, със заверка, че книгата съдържа 101 листа. Приключена по съответния ред, с отбелязване, че книгата е приключена на 29.12.2011 г. с последен вписан № 393 на стр.63 и подпис на председателя на съда.
- 6. Книга за открити заседания за въззивни дела 2012 г.** – започната на 05.01.2012 г., приключена на 28.12.2012 г. Прошнурована и прономерована, със заверка, че книгата съдържа 100 листа. Приключена по съответния ред, с отбелязване, че книгата е приключена на 28.12.2012 г. с последен вписан № 368 на стр.61 и подпис на председателя на съда.
- 7. Книга за открити заседания за въззивни дела 2013 г.** – започната на 02.01.2011 г., води се и към момента на проверката. Прошнурована и прономерована, със заверка, че книгата съдържа 108 листа.
- 8. Книга за закрити и разпоредителни заседания, наказателно отделение** – водена за 2010 г., 2011 г., 2012 г., 2013 г. Прошнурована и

прономерована, със заверка, че съдържа 96 листа с печат на съда и подпис на председателя.

9. Книга за веществени доказателства – водена от 2005 г. до момента. Прономерована и прошнурована, със заверка че съдържа 90 листа, печат на съда и подпис на председателя.

10. Заповедна книга, том 1 за 2011 г. - започната на 03.01.2011 г. Прошнурована и прономерована, със заверка че съдържа 112 листа, печат на съда и подпис на председателя. Последна вписана заповед № 335 от 08.09.2011 г.

11. Заповедна книга, том 2 за 2011 г. - започната на 08.09.2011 г. Прошнурована и прономерована, със заверка че съдържа 112 листа, печат на съда и подпис на председателя. Последна вписана заповед № 555 от 30.12.2011 г.

12. Заповедна книга, том 1 за 2012 г. - започната на 03.01.2012 г. Прошнурована и прономерована, със заверка че съдържа 112 листа, печат на съда и подпис на председателя. Последна вписана заповед № 275 от 29.06.2012 г.

13. Заповедна книга, том 2 за 2012 г. - започната на 29.06.2012 г. Прошнурована и прономерована, със заверка че съдържа 110 листа, печат на съда и подпис на председателя. Последна вписана заповед № 580 от 28.12.2012 г.

14. Заповедна книга, том 1 за 2013 г. - започната на 02.01.2013 г. Прошнурована и прономерована, със заверка че съдържа 120 листа, печат на съда и подпис на председателя. Последна вписана заповед № 291 от 28.06.2013 г.

15. Заповедна книга, том 2 за 2013 г. - започната на 03.07.2013 г. Прошнурована и прономерована, със заверка че съдържа 120 листа, печат на съда и подпис на председателя. Последна вписана към момента на проверката заповед № 471 от 24.10.2013 г.

В АС – В. Търново ежемесечно се провеждат общи събрания на съдиите, разглеждащи граждански и търговски дела, както и на съдиите, разглеждащи наказателни дела, за което са съставяни заповеди и изготвяни протоколи, които се съхраняват по години в папки класьори, съответно за 2011 г., 2012 г. и за 2013 г.

16. Папка – класьор - съдържаща заповеди и доклади за извършени проверки на окръжните съдилища от Великотърновски апелативен район за 2010 г., 2011 г. и 2012 г. В докладите се посочват задачата на проверката и резултатите от нея.

IV. Образуване, движение и приключване на делата

Съгласно чл. 247, ал.1 НПК производството пред първата инстанция се образува по обвинителен акт и по тѣжба на пострадалия от престѣплението – с разпореждане на председателя на съда.

Съгласно чл. 318, ал.1 НПК, производството пред въззивната инстанция се образува по протест на прокурора или по жалба на страните. С какъвъ акт се образува въззивното производство в гл. XXI НПК не се посочва.

Съгласно чл. 317 НПК, доколкото в тази глава (Гл. XXI – Въззивно производство) няма особени правила, прилагат се правилата за производството пред първата инстанция. Ето защо по отношение на акта, с който се образува въззивното производство, следва да се приложат правилата на чл. 247, а именно с разпореждане на председателя на съда или от оправомощен от него с нарочна заповед заместник. Изискването производството да бъде образувано от председател или негов заместник произтича от нормата на чл. 247, ал.2 НПК, която предвижда обжалваемост само на разпореждането на председателя на съда, респ. на неговия заместник, за отказ да се образува производство по тѣжба на пострадалия. Изискването се отнася и за дела от общ характер, доколкото и двете основания (двата акта) за образуване на наказателно производство са дадени кумулативно относно образуването им с разпореждане.

Разпореждането, с което се образува наказателното производство (било от общ, било от частен характер) е позитивно държавническо изявление, с което се уважава първото искане за осъществяване на наказателната претенция, а именно образуване на наказателното дело и поради това, след като не подлежи на обжалване и е в интерес на сезиращите органи и лица, не е необходимо да се мотивира. Ето защо това позитивно изявление може да се изрази и само чрез подпис на съответното длъжностно лице върху щемпел, в който текстуално е записано процесуалното действие „образувам”, характер и номер на делото, наименованието на съда, датата на образуване и длъжността на лицето, положило подписа си. Само такова образуване на наказателното производство е надлежно и поради това, само такова производство може да породи валидно целия фактически и процесуален състав на съответното дело, с посочените в закона последици.

Това разбиране е възприето от ОС – Русе и в този съд наказателните дела се образуват именно по този начин. Към посоченото вече е необходимо да се добави още едно разпореждане в щемпела за образуване на делото, а именно, че разпределението и възлагането на делото на докладчик да се извърши съгласно чл. 9, ал.2 ЗСВ.

Практиката вместо щемпел да се използва разпореждане за образуване на делото не може да се окачестви като неправилна, само че тя означава увеличен обем дейност за едно процесуално действие, което може

да се извърши законосъобразно със щемпел (каквато е била и досегашната практика на повечето съдилища).

На гърба на това разпореждане за образуване на въззивното производство от зам. председателя има саморъчно изписан текст под формата на резолюция от съдията-докладчик относно необходимите действия за насрочване и разглеждане на делото. Съгласно чл. 32 НПК, актовете, с които се произнася съдът са: присъда, решение, определение и разпореждане. Между законоустановените съдебни актове няма т. нар. резолюция. Именно и поради това, вместо тези резолюции е необходимо разпореждане на съдията – докладчик, с което да се произнесе по организацията и подготовката на с.з. пред въззивната инстанция, извън искането за доказателства. В последния случай този въпрос се решава в з.з. от състав на съда и съдебният акт е определение. Съществува неправилна практика при образуването на наказателните дела и в други съдилища от апелативния район – ОС – Габрово и районните съдилища от окръга.

Именно поради това тези въпроси трябва да се изяснят и да получат единно решение, тъй като приложимия закон е един и същ за всички съдилища. В това отношение може основателно да се очаква, че решаващо значение ще има примера на АС – Велико Търново.

Във ВТАС делата се насрочват преобладаващо в срока, предвиден в чл. 252, ал.1 НПК. За целия проверяван период това са общо 902 дела, като от тях ВНОХД са 277, ВАНД – 11 и ВЧНД – 614.

1. Насрочени въззивни наказателни дела извън срока по чл. 252, ал. 1 НПК до три месеца с писмено разрешение на председателя на съда са общо за целия проверяван период 34, като всичките дела са ВНОХД и за съответните години са както следва: 2011 г. – 17, 2012 г. – 16 и за първото полугодие на 2013 г. – 1.

За целия проверяван период няма дела, насрочени в тримесечен срок без разрешение на председателя, както и извън срок.

2. Отложени въззивни наказателни дела извън срока по чл. 271, ал. 10 НПК:

За целия проверяван период има 1 ВНОХД № 300/2011 г., при разглеждането на което интервалите между съдебните заседания е над три месеца.

ВНОХД, приключили в периода 01.01.2011 г. – 30.06.2013 г., по които мотивите са написани след срока по чл. 308 НПК

Броят на тези дела е 44, като за 2011 г. е 15, за 2012 г. – 21 и за първото полугодие на 2013 г. – 8. Като причина за забавянето се сочи фактическата и правна сложност на делата.

ВАНД, приключили в периода 01.01.2011 г. – 30.06.2013 г., по които мотивите са написани след срока по чл. 308 НПК.

За проверявания период няма ВАН дела, решенията по които да са изготвени извън законоустановения срок.

В този период във ВТАС са разгледани общо 12 дела от този вид, като за 2011 г. са 9, за 2012 г. – 1 и за първото полугодие на 2013 г. – 2. Всички решения са изготвени до един месец от обявяване на делото за решаване.

През проверявания период във ВТАС от образуваните по обжалване на разпореждане на съда за връщане на делото на ДП и разгледани ВЧНД всичките 22 дела са приключили до 1 месец.

Потвърдени оправдателни присъди от ВТАС за целия период са 10, като за 2011 г. са 5, за 2012 г. – 3 и за първото полугодие на 2013 г. са 2.

Изменените присъди, с които се смекчава положението на подсъдимия – изменение на присъдата с уважаване жалбата на подсъдимия.

а/ намаляване на наказанието – 52 за целия период, като за 2011 г. са 24, 2012 г. – 14 и за първото полугодие на 2013 г. -14.

б/ приложена условна присъда - за целия период, като едното е за 2011 г., а другото е за 2012 г.

За целия проверяван период във ВТАС няма прекратени по давност дела.

Потвърдени определения на първа инстанция, с които е прекратено наказателното производство от прокурора:

Броят на потвърдените определения на първа инстанция, с които е потвърдено постановлението за прекратяване на наказателното производство от прокурора за целия проверяван период е 25, като за 2011 г. е 12, за 2012 г. – 7 и за първото полугодие на 2013 г. – 6.

Отменени осъдителни присъди с оправдаване на подсъдимия изцяло, т.е. ако е явно необоснована първата присъда без връщане на делото за ново разглеждане

- общият брой за периода е 17, като за 2011 г. – 10, за 2012 г. – 3 и за първото полугодие на 2013 г. – 4;

Отменени присъди с връщане на делото за ново разглеждане на съда или прокурора:

- общият брой за периода е 37, като за 2011 г. е 12, от които 9 – на съда и 3 – на прокурора; за 2012 г. е 15, от които 10 – на съда и 5 – на прокурора; за първото полугодие на 2013 г. е 10, от които 6 – на съда и 4 – на прокурора.

През проверявания период Апелативен съд – В. Търново е отменил изцяло 54 присъди на окръжните съдилища, което представлява 17,2 % спрямо общо решенията. От тях е отменил и върнал на първоинстанционните съдилища присъди по 25 дела.

По 12 дела е отменена присъдата и делото върнато на прокурора, като по 17 дела са постановени нови присъди.

За проверявания период няма ненаписани съдебни актове по ВАН дела повече от три месеца.

V. Натовареност на съдиите от НО на ВТАС

Натовареността на съдиите в наказателно отделение разглеждащи наказателни дела е приблизително еднаква, поради извършването на разпределение чрез компютър на случаен принцип, с изключение на тези по чл. 64 и 65 от НПК разглеждани от дежурни състави. По делата се прилагат протоколи от разпределението.

VI. Резултатите от касационната проверка на върнатите наказателни дела са следните (обжалвани и протестиращи въззивни производства):

Вид дело	Година	Брой върнати от ВКС обжалвани и протестиращи дела	Резултати от касационна проверка		
			изменени	отменени	потвърдени
ВНОХД	2011 г.	101	11	19	71
	2012 г.	84	11	18	55
	2013 г.	23	5	4	14

Причината за отмяна на съдебните актове са допуснатите съществени нарушения на процесуалните правила, преимуществено поради липсата на конкретни мотиви и подробен анализ на доказателствената наличност, липса на отговор по всички направени възражения от страните, неправилното приложение на материалния закон, ограничено право на защита на подсъдимия

Изменението на решенията се изразява предимно в намаляване размера на санкцията “лишаване от свобода” и завишаване или занижаване на присъденото обезщетение за неимуществени вреди. Има решения, по които касационната инстанция е преквалифицирала деянията в друг вид

престъпления, поради незаконосъобразно приложение на материалния закон.

VII. Относно качеството на постановените съдебни актове

Според своята функционална подсъдност апелативните съдилища се явяват въззивна инстанция с контролни, отменителни, потвърдителни и други коригиращи правомощия по установяване на фактите и по приложение на закона, както и с напълно заместваща компетентност по установяване на фактите и касационни правомощия по приложението на закона. Въвеждането на въззивната инстанция у нас с толкова широки правомощия е замислено с идеята да се ускори правораздаването по делата, подсъдни като първа инстанция на окръжните съдилища, а те по своето естество са възможно най-тежките наказателни дела, съдържащи в себе си поначало засилен обществен интерес. Всичко това отрежда важна роля на апелативния съд в системата на наказателното правораздаване, което на практика означава, че от качеството на работа на апелативните съдилища в голяма степен зависи правилното и своевременно приключване на наказателните дела в национален мащаб.

През проверявания период разпределените дела за разглеждане между наказателните съдии са между 108 и 119 или средно на съдия по 113 или по 3,7 дела месечно. Решените дела са между 103 и 116 или средно на съдия по 108 дела или по 3,6 дела на месец (вкл. ВНОХД, ВЧНД и ВАНХД и др.). От тези данни се вижда, че натовареността не е голяма и позволява добро предварително проучване и правилно решаване на делата.

- За 2011 г. при общо обжалвани 101 бр. дела, потвърдените съдебни актове са 71 бр. или това съставлява 70 %, отменените съдебни актове са 19 бр. или това прави 18,8 %, изменените са 11 бр. – 10,89 %.
- За 2012 г. общо обжалваните дела са 84 бр., потвърдените са 55 бр. – 65 %, отменени – 18 бр. – 21 %, изменени – 11 бр. – 13 %.
- За първото полугодие на 2013 г. има общо 23 обжалвани дела с резултат, от които потвърдени 14 бр. – 60%, отменени – 4 бр. – 17, 4% ; изменени са 5 бр. – 21,7 %.
- Общо за целия проверяван период обжалваните дела, по които има резултат са 208, потвърдените от тях са 140 – 67, 3%, отменените са 41 бр. – 19,7 %, изменените са 27 бр. – 12,9 %.

От тези данни е видно, че относителният дял на потвърдените съдебни актове е относително стабилен през годините за проверявания период. Това се отнася и за отменените съдебни актове (19 %), както и за изменените – (11 – 13%).

Тези показатели не са нито прекалено добри, нито крайно лоши, но не е необходима никаква аргументация да се изведе заключението, че същите резултати не са предела на възможностите на съдиите от АС – В.

Търново. Напълно основателно и закономерно е очакването тези резултати да се подобряват през следващите времеви периоди.

От образуванияте и останали от предишни периоди дела до 30.06.2013 г. не са приключили 22 дела.

Няма спрени или загубени дела в проверявания период.

VIII. ПРОВЕРЕНИ ДЕЛА

1. ВНОХД № 183/2013 г. – образувано на 23.07.2013 г. по жалба срещу присъда на ОС – Ловеч, докладчик съдия Йорданка Неделчева. Приложен протокол за избор от 23.07.2013 г. Разпореждане за образуване на делото от същата дата, в което се посочва предмета на делото, насрочването му и докладчика, като са посочени и другите членове на съдебния състав. С резолюция от 26.07.2013 г. докладчикът е разпоредил кои лица да бъдат призовани за съдебното заседание на 09.09.2013 г., когато не е даден ход на делото, поради неявяване на апелатора и делото е отложено за 21.10.2013 г. В това с.з. е даден ход на делото и е обявено за решаване. С решение от 28.10.2013 г. присъдата на ОС – Ловеч е потвърдена.

2. ВНОХД № 179/2013 г. – образувано по протест на ОП – Габрово и по жалби срещу присъда на ОС – Габрово на 17.07.2013 г., докладчик съдия Петя Стоянова. Приложен протокол за избор от същата дата. Разпореждане за образуване и насрочване на делото за 16.09.2013 г., когато е даден ход на делото и същото е обявено за решаване. С решение от 01.10.2013 г. присъдата на ОС – Габрово, като е увеличен размера на наложеното на подсъдимите наказание лишаване от свобода. Решението на АС – В. Търново е обжалвано с касационна жалба от двамата подсъдими.

3. ВНОХД № 176/2013 г. – образувано по протест и жалба срещу присъда на ОС – Русе на 16.07.2013 г., докладчик Румян Жеков. Приложен протокол за избор от същата дата. Разпореждане за образуване и насрочване на делото за 23.09.2013 г. По делото има разпореждане на председателя на съда, с което е разрешено делото да бъде насрочено в тримесечен срок от постъпването му в съда. В с.з. на 23.09.2013 г. е даден ход на делото и е обявено за решаване. С решение от 04.10.2013 г. присъдата на ОС – Русе е потвърдена.

4. ВНОХД № 195/2013 г. – образувано по жалба срещу присъда на ОС – Габрово на 30.07.2013 г., докладчик съдия Илия Тошев. Приложен протокол за избор от същата дата. Разпореждане за образуване и насрочване на делото за 23.09.2013 г., когато е даден ход на делото и е обявено за решаване. С решение от 08.10.2013 г. е потвърдена присъдата на ОС – Габрово.

5. ВНОХД № 182/2013 г. – образувано по жалба срещу присъда на ОС – Ловеч на 23.07.2013 г., докладчик съдия Румян Жеков. Приложен протокол за избор от същата дата. Разпореждане от 23.07.2013 г. за образуване и насрочване на делото за 23.09.2013 г., когато е даден ход на делото и е обявено за решаване. С решение от 10.10.2013 г. е потвърдена присъдата на ОС – Ловеч.

6. ВЧНД № 406/2011 г., докладчик съдия Р. Жеков – образувано по частна жалба срещу определение на ОС – Плевен, с което е потвърдена мярка за неотклонение задържане под стража. С определение от 29.12.2011 г. е потвърдено определението на ОС - Плевен.

7. ВНОХД № 353/2011 г., докладчик съдия Р. Жеков – образувано по жалби от подсъдимите срещу присъда на ОС – Плевен. С решение от 27.12.2011 г. е потвърдена присъдата на ОС – Плевен.

8. ВНОХД № 256/2011 г., докладчик съдия Р. Жеков – образувано по жалба на подсъдимия срещу присъда на ОС – Велико Търново. С присъда от 03.10.2011 г. е отменена изцяло осъдителната присъда на ВТОС и е постановена нова, с която подсъдимият е признат за невинен.

9. ВЧНД № 408/2011 г., докладчик съдия Здравко Трифонов – образувано по частна жалба срещу определение на ОС – Русе, с което е взета мярка за неотклонение задържане под стража. С определение от 29.12.2011 г. е потвърдено определението на ОС – Русе.

10. ВНОХД № 226/2011 г., докладчик З. Трифонов – образувано по протест на ОП – Русе и въззивни жалби на подсъдимия и на частните обвинители. С решение от 06.10.2011 г. е изменена присъдата на ОС – Русе, като подсъдимият е оправдан в някои части на обвинението и е увеличен размера на наложеното наказание лишаване от свобода.

11. ВНОХД № 38/2011 г., докладчик съдия З. Трифонов – образувано по жалби на подсъдимия и частните обвинители срещу присъда на ОС – Ловеч. С присъда от 14.03.2011 г. е отменена осъдителната присъда на ОС – Ловеч и е постановена оправдателна присъда.

12. ВНОХД № 322/2011 г., докладчик съдия Йорданка Неделчева – образувано по молба на осн. чл. 270 НПК за изменение на мярката за неотклонение. С определение от 12.12.2011 г. е оставено искането на молителката без уважение, като неоснователно.

13. ВНОХД № 222/2011 г., докладчик съдия Й. Неделчева – образувано по протест на ОП – Плевен. С присъда от 21.11.2011 г. е отменена оправдателна присъда на ОС – Плевен и е постановена осъдителна присъда.

14. ВНОХД № 249/2011 г., докладчик съдия Й. Неделчева – образувано по жалба срещу присъда на ОС – Плевен. С решение от 09.11.2011 г. присъдата на ОС – Плевен е изменена, като е намален размера

на наложеното наказание лишаване от свобода. В останалата част присъдата е потвърдена.

15. ВЧНД № 279/2011 г., докладчик съдия Й. Неделчева – образувано по частен протест на ОП – Плевен срещу определение на ОС – Плевен, с което е отменено постановление за частично прекратяване на наказателно производство. С определение от 14.09.2011 г. е отменено определението на ОС – Плевен и е потвърдил постановлението за частично прекратяване на наказателно производство на ОП – Плевен.

16. ВНОХД № 340/2011 г., докладчик съдия Милчо Ванев – образувано по жалба срещу присъда на ОС – Плевен. С решение от 27.12.2011 г. е потвърдена изцяло присъдата на ОС – Плевен.

17. ВЧНД № 337/2011 г., докладчик съдия М. Ванев – образувано по частна жалба срещу определение на ОС – Русе, с което са групирани наложени наказания и е наложено едно общо наказание. С определение от 05.12.2011 г. е потвърдено определението на ОС – Русе.

18. ВНОХД № 250/2011 г., докладчик съдия М. Ванев – образувано по въззивна жалба на подсъдимия, жалби на частните обвинители и граждански ищци и протест на ОП – Плевен срещу оправдателната част на присъда на ОС – Плевен. С присъда от 19.09.2011 г. е отменена изцяло присъдата на ОС – Плевен и вместо нея постановява изцяло оправдателна присъда.

19. ВЧНД № 328/2011 г., докладчик съдия Илия Тошев – образувано по частна жалба срещу определение на ОС – Плевен, с което е потвърдено постановление на ОП – Плевен за прекратяване на наказателно производство. С определение от 21.10.2011 г. е отменено определението на ОС – Плевен и делото върнато на прокурора за продължаване на разследването.

20. ВНОХД № 348/2011 г., докладчик съдия И. Тошев – образувано по протест срещу оправдателна присъда на ОС – Плевен. С присъда от 28.11.2011 г. е отменена присъдата на ОС – Плевен и вместо нея е постановена осъдителна присъда.

21. ВНОХД № 324/2011 г., докладчик съдия Петя Стоянова – образувано по въззивна жалба на частния обвинител и гражданския ищец срещу присъда на ОС - Плевен. С решение от 21.12.2011 г. е отменена присъдата на ОС - Плевен и делото е върнато за ново разглеждане от друг състав.

22. ВНОХД № 101/2011 г., докладчик съдия П. Стоянова – образувано по жалба на подсъдимия и на частния обвинител и граждански ищец срещу присъда на ОС – Ловеч. С присъда от 06.06.2011 г. е отменена осъдителната присъда на ОС – Плевен и вместо нея постановява оправдателна присъда.

23. ВНЧД № 122/2011 г., докладчик съдия П. Стоянова – образувано по частна жалба срещу разпореждане на ОС – Русе, с което е изменена мярката за неотклонение от подписка в задържане под стража. С определение от 12.04.2011 г. е потвърдено разпореждането на ОС – Русе.

24. ВЧНД № 407/2011 г., докладчик съдия Емануил Еремиев – образувано по частна жалба срещу определение на ОС – Плевен, с което е взета мярка за неотклонение задържане под стража. С определение от 29.12.2011 г. е потвърдено определението на ОС – Плевен.

25. ВНОХД № 194/2011 г., докладчик съдия Галя Маринова – образувано по жалба срещу присъда на ОС – Русе. С решение от 03.11.2011 г. е потвърдена присъдата на ОС – Русе.

26. ВНОХД № 179/2012 г., докладчик съдия Й. Неделчева – образувано по жалба в осъдителната част срещу присъда на ОС – Плевен. С решение от 04.12.2012 г. е потвърдена присъдата на ОС – Плевен, в частта, в която е отхвърлен предявения граждански иск до пълния размер (за разликата от 47 895.03 лв. до предявения размер от 105 563.06 лв.).

27. ВНЧД № 310/2012 г., докладчик съдия Й. Неделчева – образувано по жалба срещу определение на ОС – Плевен, с което е потвърдено постановление за прекратяване на наказателно производство на ОП - Плевен. С определение от 27.11.2012 г. е потвърдено определението на ОС – Плевен.

28. ВНОХД № 144/2012 г., докладчик съдия Й. Неделчева – образувано по протест в оправдателната част на присъдата, постановена от ОС - Русе и по жалба на подсъдимия. С присъда от 13.11.2012 г. е отменена присъдата на ОС – Русе в частта, в която подсъдимият е признат за виновен по едно от обвиненията, като го признава за невинен. Изменена е присъдата (снимана)

29. ВНЧД № 353/2012 г., докладчик съдия Р. Жеков – образувано по жалба срещу определение на ОС – Плевен, с което е потвърдена мярка за неотклонение задържане под стража. С определение от 27.12.2012 г. е отменено определението на ОС – Плевен, подсъдимият е освободен в залата и производството по делото е прекратено.

30. ВНОХД № 307/2012 г., докладчик съдия Р. Жеков – образувано по жалба срещу присъда на ОС – Русе. С решение от 05.12.2012 г. е потвърдена присъдата на ОС – Русе.

31. ВНОХД № 231/2012 г., докладчик съдия Р. Жеков – образувано по протест на ОП – Плевен срещу оправдателна присъда на ОС – Плевен. С присъда от 29.10.2012 г. е отменена присъдата на ОС – Плевен и вместо нея е постановена нова, с която подсъдимият е признат за виновен.

32. ВНОХД № 221/2012 г., докладчик съдия Здравко Трифонов – образувано по жалба на подсъдимия срещу присъда на ОС – Плевен. С решение от 18.12.2012 г. е потвърдена присъдата на ОС – Плевен.

33. ВЧНД № 325/2012 г., докладчик съдия З. Трифонов – образувано по протест на ОП – Габрово срещу определение на ОС – Габрово, с което е потвърдено постановление за прекратяване на наказателно производство на ОП – Габрово. С определение от 04.12.2012 г. е потвърдено определението на ОС – Габрово.

34. ВНОХД № 13/2012 г., докладчик съдия З. Трифонов – образувано по жалба на подсъдимия и частния обвинител срещу присъда на ОС – Ловеч. С решение от 20.03.2012 г. е изменена присъдата, като е уточнена квалификацията на деянието.

35. ВНОХД № 302/2012 г., докладчик съдия Милчо Ванев – образувано по протест на ОП – Русе и въззивна жалба срещу присъда на ОС – Русе. С присъда от 03.12.2012 г. е отменена изцяло присъдата на ОС – Русе и подсъдимият е признат за невинен.

36. ВЧНД № 303/2012 г., докладчик съдия М. Ванев – образувано по жалба срещу определение на ОС – Ловеч, с която е оставено без уважение искане за изменение на мярка за неотклонение. С определение от 13.11.2012 г. е потвърдено определението на ОС – Ловеч.

37. ВНОХД № 255/2012 г., докладчик съдия М. Ванев – образувано по жалби на подсъдимите срещу присъда на ВТОС. С решение от 14.11.2012 г. е потвърдена изцяло присъдата на ВТОС.

38. ВЧНД № 341/2012 г., докладчик съдия Илия Тошев – образувано по жалба срещу определение на ОС – Плевен, с което са оставени без уважение искания за изменение на мерките за неотклонение задържане под стража. С определение от 18.12.2012 г. е потвърдено определението на ОС – Плевен.

39. ВНОХД № 291/2012 г., докладчик съдия И. Тошев – образувано по протест и жалба срещу присъда на ОС – Русе. С решение от 04.12.2012 г. е изменена частично присъдата, като преквалифицира деянието и потвърждава присъдата в останалите протестирани и обжалвани части.

40. ВНОХД № 49/2012 г., докладчик съдия И. Тошев – образувано по въззивни жалби срещу присъди на ОС – Русе. С присъда от 18.06.2012 г. е отменена осъдителната присъда на ОС – Русе и признава подсъдимата за невинна. По отношение на втория подсъдим присъдата е отменена по два от пунктовете на обвинението, а по третия е изменена, като е намалено наложеното наказание.

41. ВНОХД № 306/2012 г., докладчик съдия Петя Стоянова – образувано по жалба на подсъдимия срещу присъда на ОС – Русе. С решение от 13.12.2012 г. присъдата е изменена, като преквалифицира деянието и намалява размера на наложеното наказание.

42. ВНОХД № 280/2012 г., докладчик съдия П. Стоянова – образувано по жалба срещу присъда на ОС – Русе. С присъда от 03.12.2012

г. е отменена изцяло присъдата на ОС – Русе, като подсъдимият е признат за невинен и е оправдан по повдигнатото обвинение.

43. ВЧНД № 284/2012 г., докладчик съдия П. Стоянова – образувано по частна жалба срещу определение на ОС – Ловеч, с което е оставено без уважение искане за изменение на мярка за неотклонение. С определение от 11.10.2012 г. е потвърдено определението на ОС – Ловеч.

44. ВНОХД № 41/2013 г., докладчик съдия Петя Стоянова – образувано по жалба на подсъдимия и на частния обвинител срещу присъда на ОС – Ловеч. С присъда от 18.03.2013 г. е отменена изцяло присъдата на ОС – Ловеч и признава подсъдимия за невинен.

45. ВНОХД № 68/2013 Г., докладчик съдия П. Стоянова – образувано по жалба срещу присъда на ВТОС. С решение от 10.04.2013 г. е потвърдена присъдата на ВТОС.

46. ВЧНД № 62/2013 г., докладчик съдия П. Стоянова – образувано по частен протест от прокурор при ОП – В. Търново срещу определение на ВТОС, с което е изменено наказанието пробация в лишаване от свобода. С определение от 09.04.2013 г. е изменено определението на ВТОС в частта относно режима и мястото за изтърпяване на наказанието.

47. ВНОХД № 195/2013 г., докладчик съдия Илия Тошев – образувано по жалба срещу присъда на ОС – Габрово. С решение от 08.10.2013 г. е потвърдена присъдата на ОС – Габрово.

48. ВЧНД № 178/2013 г., докладчик съдия И. Тошев – образувано по частна жалба срещу определение на ОС – Русе, с което е взета мярка за неотклонение задържане под стража. С определение от 19.07.2013 г. е потвърдено определението на ОС – Русе.

49. ВНОХД № 130/2013 г., докладчик съдия И. Тошев – образувано по протест на ОП – В. Търново срещу оправдателна присъда на ВТОС. С присъда от 27.05.2013 г. е отменена присъдата на ВТОС и е постановена нова, с която подсъдимият е признат за виновен.

50. ВЧНД № 260/2013 г. , докладчик съдия Милчо Ванев – образувано по частна жалба срещу разпореждане на ОС – Плевен за потвърждаване на мярка за неотклонение задържане под стража. С определение от 17.10.2013 г. е потвърдено разпореждането на ОС - Плевен.

51. ВНОХД № 169/2013 г., докладчик съдия М. Ванев – образувано по жалба на подсъдимия срещу присъда на ОС – Ловеч. С решение от 08.10.2013 г. е изменена присъдата на ОС – Ловеч, като е заменено наказанието лишаване от свобода с пробация и е намален срокът за лишаване от правоуправление.

52. ВНОХД № 54/2013 г. – докладчик съдия М. Ванев – образувано по протест на ОП – Велико Търново срещу присъда на ВТОС. С присъда от 18.03.2013 г. е отменена частично присъдата на ВТОС в частта, в която е

оправдан и признат за невинен подсъдимия, като в останалата част присъдата е потвърдена.

53. ВЧНД № 208/2013 г. – докладчик съдия Йорданка Неделчева - образувано по въззивна жалба срещу определение на ОС – Плевен за кумуляция. С определение от 14.10.2013 г. е отменено определението на ОС – Плевен и делото е върнато за ново разглеждане.

54. ВНОХД № 186/2013 г. – докладчик съдия Й. Неделчева – образувано по протест от ОП – Русе срещу присъда на ОС – Русе. С решение от 26.09.2013 г. е потвърдена присъдата на ОС – Русе.

55. ВНОХД № 90/2013 г. – докладчик съдия Й. Неделчева – образувано по протест на ОП – Русе и по жалба на подсъдимия. С присъда от 22.04.2013 г. е отменена присъдата на ОС – Русе в частта, в която е признат за виновен и е постановена нова, с която е признат за невинен и е оправдан.

56. ВЧНД № 205/2013 г., докладчик съдия Здравко Трифонов – образувано по жалба против определение на ОС – Плевен, с което е постановено цялостно изтърпяване на отложено наказание лишаване от свобода. С определение от 18.10.2013 г. е потвърдено определението на ОС – Плевен.

57. ВНОХД № 175/2013 г., докладчик съдия З. Трифонов – образувано по протест на ОП – Русе и жалба на подсъдимия. С присъда от 16.09.2013 г. е отменена присъдата на ОС – Русе, с която подсъдимият е признат за виновен за извършено деяние по чл. 354а, ал. 3, т. 1, пр. 1 НК и му е наложено наказание ЛОС за срок от две години и кумулативно глоба, като на осн. чл. 66 НК е отложено изтърпяването на наказанието за срок от 4 години. Вместо нея е постановена нова, с която подсъдимият е признат за виновен по чл. 354а, ал.1, пр. 4 НК и е осъден на 1 г. лишаване от свобода, като на осн. чл. 55, ал. 3 НК не му е наложено кумулативно предвиденото наказание глоба.

58. ВНОХД № 97/2013 г., докладчик съдия З. Трифонов – образувано по жалба срещу присъда на ОС – Плевен. С решение от 16.05.2013 г. е потвърдена присъдата на ОС – Плевен.

59. ВЧНД № 244/2013 г., докладчик съдия Румян Жеков – образувано по жалба срещу определение на ОС – Ловеч, с което е оставена без разглеждане жалба против постановление на ОП – Ловеч за прекратяване на наказателно производство. С определение от 02.10.2013 г. е отменено определението на ОС – Ловеч и делото е върнато за разглеждане от друг състав на съда.

60. ВНОХД № 154/2013 г., докладчик съдия Р. Жеков – образувано по жалба срещу присъда на ОС – Плевен. С решение от 30.09.2013 г. е изменена присъдата на ОС – Плевен, като е намален размера на наложеното наказание лишаване от свобода на подсъдимия и е отложено

изпълнението на наказанието за срок от 5 години. Присъдата е отменена в частта, с която е определен общ режим за изтърпяване на наказанието лос.

61. ВНОХД № 52/2013 г., съдия докладчик Р. Жеков – образувано по жалба срещу присъда на ОС – Плевен. С решение от 04.04.2013 г. частично е отменена присъдата, като в тази част подсъдимият е оправдан и е изменена присъдата, като ефективното осъждане е заменено с условно.

Проверени са и делата: ВЧНД № 208/2013 г.; ВЧНД № 273/2013 г.; ВНОХД № 168/2011 г.; ВЧНД № 61/2011 г.; ВЧНД № 68/2011 г.; ВЧНД № 38/2011 г.; ВНОХД № 258/2011 г.; ВНОХД № 293/2011 г.; ВНОХД № 340/2011 г.; ВЧНД № 383/2011 г. и ВНОХД № 247/2011 г.

IX. Констатации по приложението на закона

Съставът на АС-В.Търново е формиран от юристи с много добра теоретическа подготовка и продължителен съдийски стаж. В съдебните си актове те не само прилагат адекватно закона, но и правят разработки на отделни принципи и норми от материалното и процесуалното законодателство. Наред с това в някои случаи отделни съдии са допуснали материализирано несъобразяване със закона, отразено в съответния съдебен акт. Констатирани са следните случаи:

1. По ВЧНД № 208/2013 г. състав на АС-В.Търново е приел, че разпоредбата на чл. 39, ал.1 НПК посочва компетентния съд да определи общото наказание при условията на чл. 25, вр. с чл.23 НК, но не съставът на съда разгледал делото и постановил последната влязла в сила присъда от установената съвкупност от престъпления. Съображенията за това са, че въз основа на предложението на прокуратурата в съда е образувано самостоятелно частно наказателно дело, различно от това по което е постановена присъдата, определяща подсъдността на делата за кумуляция, като двете дела /НОХД и ЧНД/ са с различен предмет. Прието е още, че съставът на съда, разгледал наказателното дело и постановил присъдата би бил компетентен да се произнесе по въпросите, визирани в чл. 306, ал.1 НПК, само ако присъдата не е влязла в сила, т.е. от нейното постановяване до изтичане на срока за обжалване. След влизане в сила на присъдата съставът, който я е постановил не е компетентен да се произнесе по въпроса за определяне на общото наказание.

Посочените съображения не се споделят, защото не са съобразени със законодателната идея за допълващия характер на определението по чл. 306, ал. 1 НПК, изразени ясно и неотклонно в разпоредбите на НПК, относно компетентния съд по тези въпроси по НПК - 1974 г. и по НПК - 2005 г., както и подкрепата и доразвитието на същата идея в тълкувателните актове на висшата съдебна инстанция. Според ТР № 1/2005 г. ОСНК, определението по чл. 304, ал. 1 НПК-1974 г./отм./ сегашен текст чл. 306, ал.1 НПК - 2005 г./ има значението на акт, допълващ

присъдата, защото има същите основания за своето постановяване и същите правни последици, т.е. има същата материална сила като присъдата. Тези изводи са направени въз основа на разпоредбата на чл. 299, ал. 1 НПК-1974 г., сегашен текст чл. 301 НПК-2005 г., които са императивни и задължават съда да определи наказанието за изтърпяване, а в случаите на чл. 23 - 25 НК, какво общо наказание да се наложи. Когато решаващият съд е пропуснал да се произнесе по определяне на общото наказание или не е имал обективна възможност за това, очевидно е че част от въпросите съставляващи задължителен предмет на присъдата са останали нерешени и това е пречка присъдата да бъде приведена в изпълнение. Ето защо в тези случаи законодателят е възложил решаването на въпросите, свързани с определяне на общо наказание на съда, постановил последната влязла в сила присъда от наказанията, включени в съвкупността. По НПК-1974г., съгласно чл. 30 компетентен да реши същите въпроси беше съдът, постановил последната по време присъда. НПК - 2005 г. /чл. 39, ал.1/ въведе друго по-различно изискване, като възложи компетентността по чл. 25 във вр. с чл. 23 и чл. 24 НК на съда, който е постановил присъдата, която последна е влязла в сила. Това изменение по никакъв начин не променя характера на въпросите, които са въпроси по съществуващото на делото, тъй като се отнасят до фиксиране на размера на отговорността. Вярно е, че присъдата, по която компетентният съд по въпросите на чл. 30б, ал. 1, т. 1 НПК не е изпълнил задълженията си докрай е влязла в законна сила, но в този си вид тя не може да бъде приведена в изпълнение и именно за това се налага нейното допълване по реда на чл. 30б, ал. 1, т. 1 НПК. Освен това производството по чл. 30б, ал.1, т.1 НПК, макар и да предполага кумулиране на наказания по влезли в сила присъди, не прекъсва по никакъв изричен начин субективната връзка между състава на съда, постановил една непълна присъда, макар и влязла в сила, нито променя характера на въпросите, предмет на решаване - приложението на чл. 25, във вр. с чл.23 НК, които продължават да бъдат съществена част от въпросите по съществуващото на делото. И за да не се отменя влязлата в сила непълна присъда /без прилагането на чл. 25-23 НК/ законодателят по прагматични съображения е въвел последващо допълващо производство, което не пререшава, а дорешава въпросите от задължителния предмет на присъдата. И по НПК - 1974 г., и по НПК -2005 г. законодателната идея е била и остава, че съдът решил наказателното дело по същество има обективно най-добра възможност да реши правилно и въпросите по чл. 25, във вр. с чл.23 НК, тъй като е запознат изцяло с установеното съдебно минало на подсъдимия и поради тази причина той е не само компетентният съд, но и компетентният състав да реши делото по чл. 304, ал.1, т.1 НПК. Това становище е изразено в ТР № 14/1987 г. на ОСНК и ТР № 70/1974 г. на ОСНК, които не са отменени или изменени от

ВКС. Настъпилата законодателна промяна в чл. 39, ал.1 НПК не променя характера на въпросите, предмет на решаване по чл. 306, ал.1, т.1 НПК, които продължават да бъдат част от задължителния предмет на присъдата и част от съществото на делото. Адекватното решение на съотношението между основното наказателно дело от общ характер и последващото производство по чл. 306, ал.1, т.1 НПК е поглъщане на второто от първото, тъй като ролята на производството по чл. 306, ал.1, т.1 НПК е да допълни със съдебно произнасяне на въпросите, нерешени с присъдата. От тази гледна точка не е наложително образуване на отделно ЧНД за производството по чл. 306, ал.1, т.1 НПК. Обстоятелството, че в чл. 89 от ПАРОВАС е предвидено образуването на отделно ЧНД за производството по определяне на общо наказание, не променя характера на въпросите за решаване по чл. 306, ал. 1, т. 1, които са част от въпросите по същество на едно НОХД, което е приключено без решаване на всички въпроси, задължителни за решаване. Дали ще се образува отделно ЧНД или не това е административно-технически въпрос, който не променя правната същност на въпросите по чл. 306, ал. 1, т. 1 НПК, като част от въпросите по съществото на делото. Ето защо не съществува забрана, а напротив, съвсем полезно е производството по чл. 306, ал.1, т.1 НПК да се възложи без електронна програма за случайно разпределение на състава, решил основното НОХД. Това е положително в две насоки: познаване на делото и личността на подсъдимия от състава на съда разгледал и решил НОХ делото и на второ място - всеки съдия ще се стреми лично да извърши целия обем от работа, свързан със законосъобразното и пълно приключване на делото, като по този начин категорично ще се изключи подценяването на доказателствения материал, необходим за произнасяне по всички въпроси, включени като задължителен предмет на делото.

Аналогично е и решението на АС - В. Търново по ВЧНД № 213/2013 г., което също не е съобразено с изискванията на закона и задължителните тълкувателни актове на ВКС.

Констатации за други нарушения на закона:

1. По ВЧНД № 273/2013 г. по частен протест срещу разпореждане по чл.249,ал.2 НПК е образувано въззивно производство по общия ред на Гл.ХХII НПК /чл. 341 - чл. 345 НПК/. По своя характер това производство преди да се развие като въззивно може да приключи само като отзивно - това е в случаите по чл. 344, изр. 1 НПК, когато първоинстанционният съд в з.з. сам отмени или измени определението, в резултат на което може да отпадне правният интерес за изпращане жалбата до въззивния съд. По ВЧНД № 273/2013 г. няма данни, че протестът е докладван на съдията - докладчик и той не е упражнил правомощията си по чл. 344, ал. 1 НПК. В случая частният протест е администриран директно от зам.председателя на

ОС, който е и докладчик по делото, по което се протестира разпореждането и тук при тази хипотеза би могло да се приеме, че има мълчаливо произнасяне на докладчика, който знаейки за правомощието си да пререша връщането на делото, не е упражнил същите правомощия и за това делото правилно е преминало от отзивно към въззивно обжалване.

Въпросът е как се отразява становището на докладчика в други случаи, че не упражнява правото си по чл. 344, изр. 1 НПК. За да се спази формулата на закона, че въззивното обжалване е допустимо, ако отзивното не е дало резултат, е необходимо поне една кратка писмена резолюция на докладчика, че не са налице фактически и правни основания за отменяване или изменяване на разпореждането, след което делото може законосъобразно да се изпрати на въззивната инстанция.

По другите ВЧНД не е констатирано да има такова последващо, макар и кратко, произнасяне на докладчика, а то е абсолютно условие за образуването на производството пред въззивния съд.

Понеже става въпрос за упражняване на въззивна специална компетентност по Гл. XXII НПК, предлагаме на АС - В.Търново, при извършване проверки на ОС от апелативния район да проконтролира спазването на чл. 344, изр. 1 НПК от окръжните съдилища.

2. В мотивите по ВНОХД № 168/2011 г. е направено следното разграничение по приложението на чл. 11, ал. 3 от НК: незнанието на правилата за безопасност на работа винаги съставлява обикновена непредпазливост /небрежност/, а немарливото им изпълнение-самонадеяност. Не може да се отрече практическата ползност на тази констатация, ако тя действително съответстваше на изискванията на закона. В случая обаче това не е така.

Разпоредбата на чл. 11, ал. 3 НК поставя разграничителен критерий за формите на непредпазливостта не само на плоскостта на знанието или незнанието, но и на субективното волево отношение на дееца към общественоопасните последици: в първия случай те не се предвиждат въобще от дееца, но той обективно е бил длъжен и субективно е могъл да ги предвиди, а във втория случай - деецът предвижда общественоопасните последици, но лекомислено се надява, че те няма да настъпят, защото мисли /иска и се надява/ да ги предотврати.

Има разлика и в интелектуалната сфера на дееца: в първия случай общественоопасните последици въобще не съществуват в съзнанието на дееца, във втория - съществуват, но са нежелани и съществува субективна надежда, че няма да настъпят. Тук /чл. 11, ал. 3 НК/ има разлика и във волевия момент: в първия случай въобще липсва волеви момент, във втория – волевият момент е негативен. Ето защо разграничаването на формите на непредпазливостта само по раздела знание - незнание, не е достатъчно да обоснове всички елементи на тази форма на вината. Освен

знанието и незнанието, за квалификация на деянието е задължително да се установи какво е волевото отношение на дееца към резултата. /Разчита на определени обективни или субективни фактори, които са в състояние да неутрализират общественоопасния резултат, но в случая са надценени/.

3. По ВЧНД № 61/2011 г. с предмет разпит на свидетел чрез видео - конференция като упражняване на първична законоустановена компетентност неоснователно и незаконосъобразно е образувано като въззивно производство вместо като първоинстанционно ЧНД, каквато е компетентността на АС по чл.474, ал.3 НПК. Производството по това дело законосъобразно е прекратено, защото обективно не е могло да започне, поради липса на необходимото техническо оборудване. Тук действително става дума за пресичане на възможността за развитието на наказателния процес без да се изчерпи до край неговия пълен процесуален състав и без възможност да се постанови съответния съдебен акт/процесуален документ/. Следователно наистина става дума за правилно прекратяване на производството, които изисквания не са били налице по ВЧНД № 68/2011 г., което също е прекратено само, че при други фактически и правни условия.

4. По ВЧНД № 68/2011 г. след извършване на съдебната поръчка разпит от АС- ВТ по делегация производството е прекратено. Според процесуалната теория и съдебната практика, прекратяването винаги предполага пресичане на наказателното производство поради юридическа невъзможност за неговото продължаване и постановяването на надлежен съдебен акт /процесуален документ/. В случая разпитът на свидетел чрез видеоконференция е извършен напълно, процесуалният документ - протоколът за разпит е изготвен и производството е приключило поради постигане на неговата цел. Правилно ли е тогава да се вписва в съдебния протокол, че производството се прекратява. Правилно е да се запише в определението, с което приключва съдебният протокол, че производството не се прекратява, а се приключва, което съответства на фактическото и правното състояние на нещата.

5. По ВНОХД № 38/2011 г. в мотивите /л.20/ се аргументират оправдателни изводи и за случайно деяние на извършеното. Мотивира се оправдаване на подсъдимия, а с присъдата от 14.03.2011 г. АС - ВТ е отменил изцяло присъда № 33 от 21.12.2010 г. и подсъдимият М. М. С. е признат за виновен да е нарушил Правилника за движение по чл.15, ал. 1 ЗДВП и по непредпазливост да е реализирал ПТП с моториста А. М.

Самият диспозитив е вътрешнопротиворечив, защото не са постановени отделни диспозитиви: а/за отменяване на присъдата и б/ за оправдаване на подсъдимия.

Веднъж подсъдимият е признат за виновен, но със същия диспозитив е оправдан по обвинението по чл. 343, ал.1, б."в" НК. В случая не са

спазени изискванията за вътрешното единство и последователност на съжденията на съда, само при наличието на които е възможно постановяването на валиден и мотивиран съдебен акт.

6. По ВНОХД № 258/2011 г. ВТАС е констатирал, че подсъдимият е осъден от ОС - Русе да заплати в полза на Републиканския бюджет сумата 653 лв., направени разноски в хода на ДП / без да се уточнява дали разноските са направени по възложени действия от разследващия полицаи или от следовател при ОП/. Очевидно е, че сумите, като разноски неправилно се присъждат в полза на републиканския бюджет, вместо на МВР или на съответната ОП. Това решение на ОС - Русе не е посочено като недостатък и нарушение на закона, въпреки че по естеството си съставлява вторично преразпределение на бюджета, каквито правомощия окръжният съд по закон няма.

По същото дело законосъобразно ВТАС е увеличил наказанието от 3 г. л.с. на 6 г. л. с. и е отменил приложението на чл. 66 НК за опит за убийство по чл.115 НК, вр. с чл.18, ал. 2 НК. Липсват обаче констатации в две направления: прострелването на пострадалия с пистолет в парка, в центъра на гр. Русе пред 3 - годишното му дете и в присъствието на много хора, не съставлява ли опит за убийство по начин и средства опасни за живота на мнозина, както и по обстоятелството, че подсъдимият е взел решението да извърши опита за убийство в сравнително спокойна обстановка и се е подготвил предварително за извършването му, което сочи на предумисъл.

Липсата на обвинения по тези квалифициращи обстоятелства не е пречка да се направи констатация за неправилно приложение на закона от органите на ДП.

7. По ВНОХД № 293/2011 г. ВТАС е потвърдил оправдателна присъда на ОС - Русе, без да констатира, че протоколите за разпит на ДП пред съдия не са били подписани от свидетелите и от разследващия орган. ВТАС не е констатирал дали този пропуск е бил известен на ОС и какви са били причините за неподписването на същите протоколи. Съгласно практиката на ВКС в тези случаи следва да се изясни какви са причините за неподписването на процесуалните документи и ако това е пропуск следва да се вземат мерки за неговото отстраняване. Очевидно е, че тази контролна дейност би могла да се осъществи в разпоредително заседание за насрочване на делото от първоинстанционния съд. ВТАС не е констатирал този пропуск на ОС и не е съобразил, че неупражняването на законоустановена компетентност за служебен контрол върху процесуалната изрядност на ДП съставлява съществено нарушение на процесуалните правила, свързани с установяване на обективната истина и защита правата на страните в наказателния процес. Конкретно в случая първоинстанционният съд обективно не е взел всички мерки за разкриване

на обективната истина и това бездействие пряко ползва подсъдимия, което НПК не допуска - чл.13, ал.1, чл. 14, ал. 1, чл. 27, ал.1, чл.107, ал. 2 НПК и др.

8. По ВНОХД № 340/2011 г. в мотивите са обединени в един раздел въпросите „по фактите и правните изводи”. Това може да доведе до смесване на фактическата изясненост на делото с правилното приложение на закона. Двете групи въпроси имат самостоятелно фундаментално значение и са функционално свързани - към преценката за правилното приложение на закона може да се пристъпи само когато делото напълно е изяснено от фактическа страна и всички обстоятелства от задължителния предмет на доказване са установени по несъмнен начин.

По същото дело, като довод да се отхвърли възражението на подсъдимия е липсата на логика в обясненията му. Известно е, че логиката е възможният типичен път на причинно - следствения процес, т. е. логиката третира само общата типична картина на развитието на процесите и явленията в обективната действителност и в човешката психика. Практиката показва, че не всичко което е логично се осъществява в действителност и че твърде често могат да възникнат нелогично твърде съществени факти. Логиката е път за протичане на мисълта, но не може да бъде единствен източник и метод на доказване, както е прието в случая.

9. ВЧНД № 383/2011 г. е неправилно образувано като производство подсъдно на АС - ВТ. В молбата на подсъдимия се иска възобновяване на ЧНД, а не въззивна проверка на същото дело. За да не се допускат подобни нарушения е препоръчително след образуване на делото и след възлагането му по чл. 9, ал. 2 ЗСВ, да се предаде на докладчика за проучване и произнасяне за насрочване с разпореждане /като предварително му се предостави и месечния график за насрочване на делата от този вид/ арг. от чл. 317, във вр. с чл. 248 - чл. 252 НПК.

10. По НОХД № 179/2013 г. (на ОС - Габрово) - умишлено убийство с чук от двама души подсъдими - няма констатация за неповдигнато обвинение за убийство, извършено предумишлено: двамата подсъдими отиват при пострадалия с чука, който са използвали като оръдие на престъплението; двамата подсъдими са се уговорили по скайпа как да се разправят с пострадалия; деянието е извършено 2 дни след като между пострадалия и единия подсъдим е имало спречкване; в деня на убийството пострадалият не е пил алкохол и с нищо не е предизвикал агресивното поведение на подсъдимите.

Тази констатация е необходима само с оглед правилното приложение на закона, което да стане известно и на органите на ДП, без да бъде основание за увеличаване на наказанието или за промяна на квалификацията.

11. По ВНОХД № 247/2011 г. – при назначаване на АТЕ, наред със специалните въпроси се поставят задачи, които съставляват решаването на правни въпроси.

1. Какви са причините за ПТП е въпрос от областта на специалните знания.

2. Предотвратимо ли е било ПТП и при какви условия е също специален въпрос от областта на механиката, физиката (динамиката), математиката и др.

3. Въпросът обаче, допуснал ли е подсъдимият нарушение на правилата за движение и на кои точно е чисто правен въпрос, защото по необходимост посочва нарушенията, а оттам и вината на водача, а тези въпроси са от изключителна компетентност само на съда.

Ето защо съдът няма право да се позовава на заключението на АТЕ относно характера и естеството на допуснатите нарушения, като фактическа хипотеза и като юридически текст, тъй като АТЕ няма такава компетентност. По същата причина е напълно безпредметно да се възлагат въпроси и задачи, които имат за предмет не решаването на фактически положения и зависимости, а посочване на нарушените правила за движение.

Независимо от тази констатация, мотивите към решението по горепосоченото дело са пълни, точни и ясни, обосновани и убедителни. Такива са преобладаващият брой съдебни актове на съдията Румян Жеков. И колкото и да са индивидуални вижданията и предпочитанията на съдиите от АС – В. Търново те биха могли да използват опита на съдия Жеков относно формата и съдържанието на въззивните съдебни актове, като примерен образец.

Х. По изписването на съдебния протокол и другите съдебните актове

1. В протоколите от съдебните заседания на АС – В. Търново се използват думи, които не са утвърдени законодателно: вместо „жалбоподател” се използва думата „апелатор”, въпреки че в НПК действащото контролно второинстанционно производство е определено като въззивно, а не като апелативно и това не е случайно хрумване на законодателя, а е в съответствие с характера на самото производство, което не е чиста апелация, а контролно, заместващо и производство, в което се използват и получените доказателства при първоинстанционното разглеждане на делото. Контролната инстанция не е винаги втора по ред първа инстанция, която да игнорира напълно обжалвания първоинстанционен съдебен акт, а съчетава в себе си контролни правомощия и пълна заместваща компетентност, каквато притежава основният съд. Поради тези причини понятието „апелатор” не съответства

на същността на възприетото у нас въззивно производство и препоръчваме да не се използва.

2. По НОХД № 6/2011 г. в мотивите към решението е използван изразът „правна необоснованост“, като аналог на нарушението на материалния закон. Аналогията изглежда възможна само на пръв поглед. Освен липсата на доказателства при извличането на определен фактически извод, фактическата необоснованост включва още в съдържанието си и допусната логическа грешка при построяването на съжденията и извличането на заключенията. За нарушението на материалния закон има законова дефиниция (чл. 348, ал.2 НК), която не включва в съдържанието си елемент, съставляващ логическа грешка. Ето защо в съдебните актове е препоръчително да се използват като утвърдени юридически термини само тези, които имат законова дефиниция или общоприета теоретична обосновка.

3. В едно от решенията се цитира името на съдия от ВКС, като автор на становище, което не съставлява нито теоретична разработка, нито част от съдебно решение. В българската съдебна практика не е прието да се цитират имена на съдии, без те да се свързват с определена теоретична или друга разработка, тъй като това е присъщо на англосаксонската система, известна още като система на съдебния прецедент. В България задължителна сила имат не становищата на отделни съдии, а актовете на ОСНК.

4. По ВНОХД № 94/2011 г. в мотивите към решението неправилно се разграничават и изписват отделно думите „фактически обстоятелства“ и „факти“- първото съдържа в себе си второто.

5. Все още в отделни случаи номерацията на алинеите се изписва с римски цифри, вместо с арабски, така както изисква чл. 27, ал.1 от Указ №883 за прилагане на ЗНА (ДВ, бр. 39/1974 г.).

6. За стила на езика, който следва да се използва при изписването на съдебните актове може да се посочи, че той следва да бъде строго официален и неутрален, юридически ясен, с използване само на законовата терминология за несъгласие с определена позиция на страните - доводът е неоснователен, незаконосъобразен или несъществен.

Не е препоръчително при изписване на мотивите да се навлиза в режим на полемика с жалбите на страните, особено когато са подадени не от юристи. Очевидно юридическата подготовка, практическият съдийски опит позволяват много по - убедителна и ефективна словесна изразност, отколкото могат това да направят страните. Не следва да се забравя никога, че чрез съдебния акт на съдията говори държавата.

Ето защо напълно достатъчно е, когато се налага да се даде една качествена оценка на възраженията или доводите – основателни или неоснователни и в подкрепа на това да се посочат някои най-съществени

аргументи. Необходимо е винаги да се проявява една разумна достатъчност при формулиране или отхвърляне на тезите. Съдът трябва да е наясно винаги какви аргументи са необходими по съдържание, насока и интензитет за обосновката на отделните елементи на съдебния акт. Всичко, което надхвърля тази необходимост прави съдебния акт ненужно полемичен, езиково претоварен и му отнема официалния, авторитетен и убедителен тон.

В този смисъл е Постановление № 1/1953 г. на ПЛВС за формата и съдържанието на решението и присъдата, т. т. 7 и 8, което е актуално и валидно и понастоящем.

7. Направените до тук критични бележки не се отнасят до всички съдебни актове на АС - Велико Търново, те имат по-скоро превантивно пожелателен характер и следва да се приемат не толкова като критика, а по-скоро като препоръка.

8. Преобладаващо съдебните актове на АС-Велико Търново са изготвени след пълно и детайлно познаване на фактическия материал, изготвени са на хубав български книжовен език при адекватно използване на юридическата терминология. Те съставляват вярно отражение на господстващите теоретично положения и утвърдената съдебна практика на ВКС. С оглед положението, което заема съд Велико Търново, като най-висш съд за региона, съдиите от НО не само полагат сериозни усилия, но са и успели да реализират много добри теоретико-практически разработки по отделни институти на правото в процеса на неговото прилагане. В много от решенията има адекватни и аналитични разработки по следните въпроси:

- добро процесуално поведение;
- злоупотреба с правото;
- пълно и непълно съкратено съдебно следствие;
- кои въпроси подлежат на оспорване при съкратено съдебно следствие;
- разграничение между небрежност и самонадеяност;
- съотношение между съставите по чл. 142 а, ал. 1 и чл. 142, ал. 1 НК;
- практически аспекти на мнимата неизбежна отбрана и предпоставки за реализиране на наказателната отговорност;
- наказателната отговорност при професионална непредпазливост;
- конкуренция между общи и специални правила за движение по ЗДвП и ППЗДвП.

Може да се посочи без притеснение, че по съдържание и качество тези разработки не отстъпват на принципните решения на ВКС и това всъщност е пътя както за самоусъвършенстване на апелативните съдии, така и за обучение на останалите съдии от региона.

Наред с това в интерес на правилното приложение на закона във въззивните решения са направени констатации и обосновки за пропуски и нарушения на съда или органите на ДП, когато те не могат да бъдат отстранени без да им се придава резултатно оценъчно значение, а само като функция на упражнен последващ съдебен контрол, което се прави с цел да не се повтарят и по други дела.

XI. СТРУКТУРА НА ИЗПИСВАНЕ НА МОТИВИТЕ КЪМ ВЪЗЗИВНИТЕ РЕШЕНИЯ

В АС - Велико Търново няма установена единна структура по начина на изписване на въззивните съдебни актове. Това не е задължително, но показва различното виждане на отделните съдии по един и същ въпрос, който не трябва да има многовариантно разрешение.

Касае се все пак за упражняване на идентична компетентност чрез едно и също съдебно производство, наречено въззивно. Различието в подреждането на въззивното решение се дължи на нееднаквото възприемане на характера на въззивното производство, както и на липсата на каквато и да е приемственост: апелативните и окръжните съдилища започнаха без всякакъв предходен опит и съдебна практика по въззивното производство. Изглежда само практиката на ВКС по същата материя не е достатъчна за изграждането на единна и ефективна структура на въззивното решение.

Посочено беше по-горе, че въззивният съд по НПК на РБ не е винаги втори поред първоинстанционен съд. Законодателят е направил опит в значителна степен да бъде запазен труда на първоинстанционния съд, освен в случаите на допуснати съществени процесуални нарушения в ДП и в съдебната фаза. Във всички останали хипотези, при които не се налага отменяване на присъдата и връщане на делото за ново разглеждане, въззивният съд разполага с широки правомощия не само да упражни последващ пълен съдебен контрол на обжалваната присъда, но и да продължи попълването на делото с необходимите доказателства, да прави нови фактически изводи въз основа на установеното от основния съд и събраните доказателства пред въззивната инстанция. От тази гледна точка въззивната инстанция съчетава в себе си правомощия на касационен съд относно контрола по приложение на правото и справедливостта на наказанието, както и идентична компетенция с тази на първата инстанция да събира нови доказателства или да установява нови фактически положения без задължително провеждане на съдебно следствие, т.е. пълна компетентност по установяване на фактите и по приложение на правото.

Пълната касационна компетентност и на инстанция по същество, съчетани в правомощията на въззивния съд, се допълва със задължението

на същата инстанция да провери изцяло правилността на обжалваната присъда, независимо от основанията посочени от страните (чл. 314, ал. 1 НПК). Това на практика означава служебно задължение на въззивната инстанция за проверка, както на правилността на установените факти, така и на правилността на приложението на материалния закон. Поради това въззивната инстанция може да отмени или измени обжалваната присъда и в необжалваната част, както и по отношение на лицата, които не са подали жалба. (чл. 314, ал. 2 НПК).

Тези принципи на изграждане на въззивното производство у нас налагат пълна проверка на присъдата в последователност - установяване на фактите и приложение на материалния закон, включващо и справедливостта на наказанието, при спазването на процесуалния закон. Освен касационните основания по чл. 348, ал. 1, т.т. 1-3 НПК, предмет на въззивната проверка задължително следва да бъде фактическата изясненост на делото и правилността на установените фактически положения. Това определя и задължителния предмет на въззивната проверка в следната последователност:

1. Изяснени ли са всички обстоятелства включени в задължителния предмет на доказване по чл. 102 НПК, чрез приетите за установени практически положения.

2. Възприетите фактически положения от първоинстанционния съд подкрепят ли се напълно и несъмнено от събраните доказателства.

3. Достоверни ли са използваните източници на доказателства, т.е. съответстват ли на материалната истина.

4. Валидно ли са събрани използваните доказателства, т.е. спазен ли е процесуалният закон при събиране на доказателствените материали и при провеждане на ДП и първоинстанционното съдебно производство.

5. Законосъобразна ли е квалификацията на извършеното деяние и законосъобразно ли са приложени разпоредбите от общата част на НК с отношение към специалната норма, по която е квалифицирано деянието.

6. Справедливо ли е наказанието по вид и размер и начин на изпълнение, както и справедливо ли е обезщетението по гражданския иск, когато има такъв.

Поради служебното задължение на въззивния съд за цялостна проверка на обжалваната присъда по всяко дело той е длъжен да упражни контролните си правомощия по въпросите от 1 - 6 в посочената последователност, независимо от основанията, посочени в жалбата.

Именно поради това никога не се налага на въззивната инстанция да приема за пръв път свои фактически положения, различни от приетите от основния съд, освен при постановяване на нова присъда. За да отмени първоинстанционната присъда обаче въззивната инстанция извършва по същия ред проверка на първоинстанционната присъда до разкриване на

основанието за отменяване на присъдата, без връщане на делото за ново разглеждане, а това ще бъдат случаите на фактическа неизясненост на обстоятелствата от предмета на доказване (непълнота на доказателства) или неправилно установени фактически положения (необоснованост), на които се е позовал съдът, съчетани с нарушение на материалния закон, относно основанието на отговорността.

Във всички останали случаи съдът проверява фактическата част на присъдата по двете направления – пълнота на доказателствата и обоснованост на фактическите изводи.

За да извърши тази проверка въззивният съд следва накратко да посочи: а) какви фактически положения е приел за установени основният съд, т.е. да изложи само относимата фактическа обстановка към предмета на доказване, с оглед повдигнатото обвинение. След това въззивният съд следва да даде отговор на въпроса: б) изяснен ли е напълно целият предмет на установяване по чл. 102 НПК. При положителни отговори на тези първи два въпроса следва да се даде задължително и отговор на следващия трети много съществен въпрос, а именно: в) подкрепят ли се приетите фактически положения от доказателствата по делото. При положителен отговор на тези три въпроса следва логичната констатация, че фактическите положения по делото са напълно изяснени, в съответствие с доказателствения материал.

При отрицателен отговор, на който и да е от посочените въпроси, ще е налице доказателствена непълнота или необоснованост на фактическите изводи на съда. Докладчикът следва да направи задълбочено предварително проучване на обжалвания съдебен акт, на основанията за обжалване и на проведеното ДП и първоинстанционното съдебно производство. Ако тези недостатъци се разкрият предварително докладчикът следва в р.з. да посочи неизяснените или неправилно установени обстоятелства и необходимите за изясняването им съответни доказателства, ако непълнотата на доказателствата и необосноваността не могат да бъдат отстранени от наличния доказателствен материал.

Преди да се конкретизират усилията на въззивната инстанция (ВИ) в каква насока обжалваният акт се нуждае от корекции е необходимо да се осъществи контролната дейност върху същия акт. Основната функция на ВИ е контролна, а след това установителна и коригираща и това не трябва да се забравя никога. Контролната дейност, като предхождаща същинската дейност по решаване на делото следва да бъде пълноценна и ефективна. ВИ не трябва да пропуска обстоятелството, че тя е последна инстанция по установяване на фактите и по попълване на делото с доказателства. След произнасянето на ВИ се приема, че присъдата по отношение на фактите е окончателна. Именно поради това ВИ е длъжна да посочи ясно и

недвусмислено какви фактически положения е приела за установени – изцяло установени от I инстанция или коригирани в определена насока.

Ето защо ако фактическите положения са изяснени напълно от основната инстанция, а направените фактически изводи се подкрепят напълно от доказателствата по делото, ВИ може да приеме изцяло установената фактическа обстановка. Ако ВИ не е съгласна с определени фактически положения, тя следва да ги посочи изрично, както и какво приема за установено вместо тях.

За да си личи, че ВИ е и контролна инстанция, тя не следва да приема за пръв път и независимо от основната инстанция свои фактически положения. Това ще е необходимо, както бе посочено вече, само при постановяване на нова присъда или когато ВИ не е съгласна с определени фактически положения, приети от основния съд. В този случай ВИ следва да посочи какви нови фактически положения приема, вместо отречените такива на основната инстанция и въз основа на какви доказателства. Това може да бъде направено и без провеждане на съдебно следствие пред ВИ, ако доказателствените материали, събрани на ДП и на първоинстанционното производство, позволяват това. Във всички случаи възприетата фактическа обстановка, установена от основния съд, заедно с направените корекции в нея, следва да бъдат ясно и недвусмислено посочени. Това е необходимо в две насоки: да могат страните да упражнят правото си на жалба по приложението на материалния закон и да може ВКС да упражни контролните си правомощия по същия въпрос.

Когато се констатира допуснато съществено процесуално нарушение, то се посочва от ВИ в какво се състои и защо е такава в конкретния случай.

Когато е нарушен материалният закон, ВИ посочва в какво се състои нарушението и кой следва да бъде приложеният закон при правилно тълкуване и прилагане на нормите.

Когато е нарушено изискването за съответствие на наказанието с извършеното престъпление, ВИ посочва в какво се изразява несъответствието и посочва пътя за неговото отстраняване, чрез коригиране на санкцията.

Когато делото следва да бъде върнато за ново разглеждане на ДП или на основния съд, ВИ посочва допуснатото съществено нарушение на процесуалните правила, в какво се изразява то и къде точно е допуснато, както и пътя за неговото неутрализиране.

Когато ВИ постановява нова присъда, той приема за пръв път свои фактически положения и в тези случаи се произнася изцяло като първоинстанционен съд. Преди отменяване на присъдата и при нейното отменяване, ВИ действа както при всички други въззивни производства, при които се постановява отменително решение.

И така структурата на решението на ВИ зависи не толкова от посочените основания в жалбата, отколкото от фактическото състояние и правната съобразност на обжалваната присъда, т.е. от характера на нарушенията, допуснати при постановяването ѝ. За да се конкретизират и установят точно евентуално допуснати нарушения, ВИ следва да провери последователно фактическата и юридическата правилност на присъдата в примерно посочената по-горе последователност. Възможно е тази служебна проверка на ВИ да бъде съчетана с проверка и на направените доводи и възражения от жалбоподателите, когато те са идентични със служебно проверяваните въпроси.

Когато ВИ приключи проверката на присъдата без да констатира фактическа или юридическа неправилност, тя потвърждава първоинстанционната присъда, като посочва защо приема доводите в жалбата или протеста за неоснователни.

От направения анализ се вижда, че не може да се препоръча някаква общоприложима схема на изписване на въззивно решение (ВР), а е необходимо да се следва по всяко дело хронологията на въпросите, чрез които се проверява фактическата и юридическата правилност на присъдата. В тази връзка използваната схема от някои от съдиите (П. Стоянова) е относително приемлива, но също не е универсална и достатъчно прагматична (разглеждането на възраженията по жалбата извън първите три основни въпроса, на практика може да се окаже ненужно повторение).

Обемът на ВР може да се съкрати решително, ако се започне направо с предмета на обжалване, съответната присъда, без ненужно описание на ДП, становището на страните пред I инст. съд и др.

На следващо място следва да се даде кратко съдържание на жалбите и посочените в тях доводи и възражения, след което започва същинската контролна дейност на ВИ. Това предпоставя възпроизвеждане на кратко само на тези обстоятелства от мотивите, които съставляват елемент от състава на престъплението, за което е повдигнато обвинението и са били предмет на присъдата. Същевременно се дава отговор на въпроса дали са изяснени всички обстоятелства по чл. 102 НПК, както и дали установените фактически положения се подкрепят от доказателствата.

Следващият отговор е на въпроса законосъобразно ли са извлечени установените обстоятелства от доказателствата и доказателствените средства, т.е. дали доказателствата са достоверни и валидни (законосъобразни). С това приключва проверката на ВИ по жалбите и това на практика е по-трудната част на въззивното производство (ВП).

Когато жалбоподателите са няколко, вместо поотделно, разглеждането на жалбите им може да стане едновременно, когато са направени идентични възражения и доводи.

В заключение трябва да се посочи, че ВП по характер и съдържание е нова процесуална материя в законодателството на РБ. Чрез това производство се регламентират само общи принципи и положения, а тяхната конкретна реализация е оставена на съдебната практика. Няма значение по какъв ред ще бъде извършена въззивната проверка, стига тя да е пълна, адекватна и ефективна. Целта на това производство е въззивният съдебен акт да гарантира във всички случаи на упражнена компетентност фактическа правилност на присъдата, като задължителна предпоставка за правилното приложение на закона.

Когато въззивната проверка е качествена и по отношение на приложението на закона, обективно отпада необходимостта за страните да проведат касационно обжалване. Като се държи сметка за тези две ценности на въззивното производство, усилията на съдиите от АС – Велико Търново следва да бъдат насочени към изясняване смисъла, съдържанието, философията и духа на нормите на ВП, както и към тяхното законосъобразно прилагане. В тази насока могат да се ползват достиженията на процесуалната теория и преди отменяване на същото производство, както и практиката на ВКС, включително и по изписването на съдебните актове.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ:

I. ИЗВОДИ

1. Организацията и управлението на дейността на АС – В. Търново и на съдилищата от апелативния район са поставени на предвидената за тях нормативна основа.

2. АС – В. Търново е комплектован със съдии, които имат една добра юридическа подготовка и продължителен професионален опит.

3. Общото събрание на съдиите се използва адекватно на неговите правомощия, без да е постигнат възможният предел.

4. АС – В. Търново осигурява необходимия инстанционен и организационен контрол върху дейността на окръжните и районните съдилища от апелативния район на много добро ниво.

5. Между АС – В. Търново и окръжните съдилища се поддържа права и обратна връзка при необходимост за решаване на въпроси от двустранната им компетентност.

6. Съдии от АС – В. Търново извършват ежегодни проверки на дейността на окръжните съдилища и участват на годишните им отчетни събрания, като резултатите от това се внасят и обсъждат в ОС на съдиите от АС -. В. Търново.

7. В АС – В. Търново делата се насрочват, разглеждат, решават и съдебните актове се написват преобладаващо в предвидените съответни срокове по закон.

8. За проверявания период не са констатирани необосновани и очевидно неприемливи просрочия.

9. Няма прекратени по давност наказателни дела.

10. Съдиите от АС – В. Търново изготвят съдебните актове на високо професионално и юридическо ниво, като в определени случаи правят научнопрактически разработки по прилагането на отделни институти или разпоредби от закона с важно практическо значение.

11. АС – В. Търново осъществява своята правораздавателна и правосъдна компетентност на много добро професионално ниво, като използва в пълен обем своите правомощия по закон с възможност за известно подобряване в детайлите.

II. ПРЕПОРЪКИ

1. Да се уеднакви становището и практиката на АС – В. Търново, окръжните и районните съдилища по образуването и насрочването на наказателните дела.

2. АС – В. Търново да създаде свой модел на образуване на наказателните дела, в съответствие с изискванията на закона и да иска спазването му от всички съдилища в апелативния район.

3. Насрочването на наказателните дела не следва да става със саморъчно изписана резолюция, а с мотивирано разпореждане, съгласно изискването на закона.

4. Да се проведе в съответствие основанието за отлагане на делата през съдебната ваканция с действителните причини за ненасрочване на делата в законовия срок, а не да се използва общата формула поради фактическа и правна сложност на делата.

5. Да се уеднакви практиката на АС – В. Търново по приравняване на нарушението по чл. 9, ал. 2 ЗСВ към съществено процесуално нарушение – липса на законен състав, предвид липсата на изрично посочено такова касационно основание в НПК.

6. Да се положат усилия и да се вземат организационни и други мерки за подобряване качеството на работа в АС – В. Търново и на всички съдилища от окръга.

7. С оглед задължението на АС – В. Търново като основна въззивна инстанция, съставите следва да упражняват пълен и цялостен контрол върху фактическата и юридическата правилност на присъдата. Когато се установят нарушения и грешки по прилагането на закона, които не могат

да бъдат отстранени, тези грешки следва да бъдат изрично констатирани и съобщени на съдилищата и на органите на ДП за да не бъдат повтаряни.

8. Съдиите от АС-В.Търново следва да положат усилия в своите актове да отразяват адекватно основната функция, която законът им отрежда - а именно контролна функция и едва след нея - коригираща и допълваща първоинстанционния съдебен акт.

9. В съдебния акт на въззивния съд /АС и ОС / следва да се вижда, че контролиращият съд извършва една последователна, но пълна проверка на правилността на установените факти и приложението на закона през призмата на направените доводи и възражения в жалбата и служебните задължения на въззивния съд: да прави нови фактически изводи, независимо дали се провежда или не съдебно следствие, да продължи попълването на доказателствата и да упражнява освен касационна още и напълно заместваща компетентност, приравнена на тази, която има първоинстанционния съд.

10. Това е пътят за решително намаляване обема на мотивите към въззивните съдебни актове.

11. Общото събрание на съдиите от АС – В. Търново може да се използва по - активно за решаване на организационни и правни въпроси, които имат нееднакво разбиране и приложение от съдилищата.

12. При необходимост АС – В. Търново може да обмени опит по всички въпроси на организацията и осъществяването на правосъдната дейност с други АС, напр. в гр. Пловдив, гр. Варна, гр. Бургас и гр. София.

Актът да се изпрати на председателя на ВТАС, с препоръка да бъде разгледан на общо събрание на ВТАС, с оглед да се набележат и вземат необходимите мерки за подобряване цялостната правосъдна дейност в района на ВТАС, за което да се уведоми ИВСС.

Председателят на ВТАС и всеки съдия от същия съд могат да направят писмени възражения по констатациите в Акта, ако имат такива, в 7- дневен срок от връчването му пред Главния инспектор на ИВСС.

За предприетите действия по изпълнение на дадените препоръки да бъде уведомен Главният инспектор на Инспектората към Висшия съдебен съвет в срок от тридесет дни от получаването на акта.

ИНСПЕКТОР:

ПЕТЪР РАЙМУНДОВ